

Wyrok z dnia 8 lutego 2002 r.

II UKN 112/01

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2002 r. sprawy z wniosku Leszka F. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 kwietnia 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 14 grudnia 1999 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. wstrzymał wnioskodawcy Leszkowi F. dalszą wypłatę renty z tytułu choroby zawodowej wobec odzyskania zdolności do pracy.

Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 15 października 1999 r. [...]. Po przeprowadzeniu dowodu z dwóch opinii biegłych lekarzy Sąd uznał, że choroba zawodowa nie powoduje niezdolności do pracy. Wydający pierwszą opinię biegły z zakresu medycyny przemysłowej stwierdził, że wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy a stan jego zdrowia nie uległ poprawie. Drugą opinię wydali biegli z Instytutu Medycyny Pracy, którzy stwierdzili, że od daty ostatniego badania nastąpiła poprawa stanu zdrowia wnioskodawcy i obecnie stopień zaawansowania chorób narządu ruchu uznanych za chorobę zawodową nie powoduje niezdolności do pracy. Sąd uznał za wiarygodną tą ostatnią opinię, gdyż zawiera ona bardzo dokładną ocenę stanu zdrowia wnioskodawcy i została dokonana przez wyspecjalizowaną jednostkę.

W apelacji od tego wyroku wnioskodawca zarzucił, że Sąd bezkrytycznie oparł się na opinii Zakładu Medycyny Pracy w Ł. pomijając bez podania motywów poprzednią opinię i nie ustosunkował się do potwierdzającej ją dokumentacji lekarskiej. W związku z rozbieżnymi opiniami biegłych wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2000 r. [...] Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił apelację. Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe ustalenia Sądu pierwszej instancji oparte na opinii Instytutu Medycyny Pracy. Przemawia za tym fachowość placówki wydającej tę opinię. Wydanie opinii poprzedził dokładny wywiad chorobowy oraz badania ogólnolekarskie, ortopedyczne i radiologiczne przeprowadzone przez specjalistów z zakresu medycyny przemysłowej oraz chirurgii urazowej i ortopedii. Opinia zawiera fachowe, logiczne i przekonujące uzasadnienie wniosków końcowych, które znajdują potwierdzenie w dokumentacji lekarskiej i przeprowadzonych badaniach. Zawarte w opinii rozpoznanie licznych zmian chorobowych nie oznacza istnienia niezdolności do pracy, skoro nastąpiła poprawa w takim stopniu, że wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy.

Wyrok ten zaskarżył kasacją wnioskodawca opierając kasację na podstawie naruszenia przepisów postępowania mającego wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC.) Naruszony został przepis art. 233 § 1 KPC przez pominięcie bez uzasadnienia pierwszej opinii biegłego sądowego, przepis art. 286 KPC przez oparcie ustaleń na pisemnej opinii w sytuacji gdy należało zażądać ustnego wyjaśnienia autorów opinii względnie wydania opinii uzupełniającej oraz przepis art. 328 § 2 KPC przez brak wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia. W związku z tymi zarzutami wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 328 § 2 KPC w sposób wskazany w kasacji. Sąd Apelacyjny na wstępie swoich rozważań wskazał podstawę prawną ustania prawa do świadczeń - art. 78 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), który ma zastosowanie, jeżeli zostanie stwierdzony brak niezdolności do pracy w rozumieniu art. 23 tej ustawy. W dalszej części uzasadnienia zajął się kwestią ustaleń faktycznych pod

kątem istnienia lub nieistnienia warunków określonych w powołanych przepisach. Naruszenie art. 328 § 2 KPC nastąpiło natomiast w związku z oceną dowodów, jakiej Sąd powinien dokonać stosownie do zasad określonych w art. 233 § 1 KPC. Ten ostatni przepis stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów na podstawie wszechstronnego materiału dowodowego. Wyraz tej oceny powinien się znaleźć w motywach wyroku przy czym przepis art. 328 § 2 KPC wymaga nie tylko wskazania dowodów, na których sąd się oparł, lecz także podania przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Wskazując przyczyny uznania za wiarygodną opinię Zakładu Medycyny Pracy Sąd Apelacyjny powołał się na fachowość osób ją sporządzających i dokładność przeprowadzonych badań. Nie wskazał natomiast żadnych powodów, dla których poprzednią opinię, sporządzoną przez biegłego z zakresu medycyny przemysłowej, uznał za niewiarygodną. Nie została zakwestionowana ani wiedza fachowa tego biegłego ani dokładność przeprowadzonych przez niego badań oraz analizy dokumentacji. Nie zostało nawet wskazane czy błędy tej opinii występują w rozpoznaniu zmian chorobowych czy w końcowych wnioskach. Słuszny jest zatem zarzut, że ocena materiału dowodowego została dokonana bez wszechstronnego jego rozważenia, co narusza przepis art. 233 § 1 KPC.

W przypadku wydania w sprawie dwu rozbieżnych w istotnych kwestiach opinii lekarskich nieprawidłowością jest oparcie ustaleń na jednej z tych opinii bez wyjaśnienia sprzeczności. Sąd Apelacyjny, mimo zgłoszonych w apelacji zarzutów, tego nie uczynił, czym naruszył przepis art. 286 KPC. Wymagane było wzajemne ustosunkowanie się autorów sprzecznych opinii do twierdzeń przeciwnych. W przypadku, gdy rozbieżność poglądów na kwestie medyczne nie wynika z błędów lub niedokładności występujących w jednej z opinii, argumentacja za przyjęciem jednego lub drugiego stanowiska wymaga wiedzy fachowej. W takiej sytuacji dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne jest zażądanie trzeciej opinii biegłych, ustosunkowującej się do rozbieżnych stanowisk.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy uznając kasację za usprawiedliwioną na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

=====